

PUNJABI
ਪੰਜਾਬੀ
(310)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ]

[ਕੁਲ ਅੰਕ : 100

- ਨੋਟ :** (i) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਅੰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
(ii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: (24) ਤੋਂ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।
(iii) ਲਿਖਾਈ ਸੁਧ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ-ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:

8x1=8

1. “ ਖਸਮੈ ਭਾਵੈ ਉਹੋ ਚੰਗੀ ਜਿ ਕਰੇ ਖੁਦਾਇ ਖੁਦਾਇ” ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੀ ਸ਼ਪਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ?
2. “ਆ ਖਸਮਾ ਖਾਵਿਆ। ਤੂੰ ਲਗੈ ਹੁਣ ਉਨਾ ਭੇ ਲਿਆਉਣ” ? ਇਹ ਗੱਲ ਕੌਣ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ?
3. ‘ਪੇਸੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਰ ਨੂੰ ਦਬਾਣ ਲਈ ਭੈਣ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹਿਆ ?
4. ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਰਾਮੂ ਬਿਹਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
5. ‘ਵੇਈ’ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸਾਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੇਮਸ਼ਰ ਦੇ ਸੇਵਕ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ ?
6. ਕੀ ‘ਅਖਾਣ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਸੁਣਾਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
7. ਲੋਕਗੀਤ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
8. ਕੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਦੂਹਰੀ ਵਰਤਾ ਜਾਂ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਦੁਤ ਅੱਖਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ ?

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਕੇ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :

10x1=10

9. ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਬਾਹਰੀ ਦਿਖਾਵੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ :
- (A) ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ (B) ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ (C) ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ (D) ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

10. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਵਾਰਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 'ਮਦਾਰੀ' ਕਿਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ :
- (A) ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ। (B) ਐਕਟਰਾਂ ਨੂੰ। (C) ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ। (D) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ।
11. ਭੂਆ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਲੇਖਕ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਸੀ ?
- (A) ਦਫਤਰ ਦੇ ਕੰਮ ਸ਼ਹਿਰ।
(B) ਕਿਸੇ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਸੀ।
(C) ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਸਾਦੀ ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ।
(D) ਆਪਣੇ ਸੁਸਰਾਲ ਗਿਆ ਸੀ।
12. ਭਾਈ ਘਨੂਈਆ ਜੀ ਦੀ ਸਾਖੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕਿਸ ਯੁੱਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ :
- (A) ਚਿੱਪੜ ਚਿੱੜੀ ਦਾ ਯੁੱਧ (B) ਸਰਸੇ ਦਾ ਯੁੱਧ (C) ਚਮਕੌਰ ਦਾ ਯੁੱਧ (D) ਭੰਗਾਣੀ ਦਾ ਯੁੱਧ
13. 'ਮੁਕਤਸਰ' ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?
- (A) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ। (B) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ।
(C) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ। (D) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ।
14. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੁਲਦੀਪ ਦੇ ਕੀ ਲਗਦੇ ਹਨ :
- (A) ਮਾਮਾ ਜੀ (B) ਚਾਚਾ ਜੀ (C) ਬਾਪੂ ਜੀ (D) ਤਾਇਆ ਜੀ
15. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸਰਦੀ ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ :
- (A) ਮਾਘ (B) ਫੱਗਣ (C) ਪੋਹ (D) ਕੱਤਕ
16. ਬਣਤਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- (A) ਚਾਰ (B) ਦੋ (C) ਪੰਜ (D) ਤਿੰਨ
17. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਅਰਥ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :
- (A) ਲੋਅ (B) ਅੰਧਕਾਰ (C) ਰੋਸ਼ਨੀ (D) ਹਨੇਰਾ
18. 'ਅਕਾਸ਼' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਨਾਤਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :
- (A) ਧਰਤੀ (B) ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ (C) ਆਸਮਾਨ (D) ਤਾਰਾਮੰਡਲ

19. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤੱਰ ਆਪਣੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 30-40 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 10x2=20

- (a) ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਜੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪੂਜਾ ਵਿਧੀਆਂ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਕਰਕੇ ਕੀ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
- (b) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੇ ਹਉਮੈ ਗ੍ਰਹਸਤ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਰਤੇ ਕੇ ਕੀ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ?
- (c) ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ 'ਵੇਈ' ਦਰਿਆ ਦੇ ਉਸੇ ਘਾਟ ਤੋਂ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਝ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ?
- (d) 'ਲੋਕਗੀਤ' ਕਿਸੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੈਰਾ ਲਿਖੋ।
- (e) "ਇਹ ਅਟੈਚੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਆ, ਜਿਥੋਂ ਲਿਆਏ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਜਤ ਨੂੰ ਦਾਗ ਨਾ ਲਗੇ," ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕਿਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਉਂ ?
- (f) ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਕਿਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (g) "ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਭਾਪਾ ਜੀ
ਕੋਲੀਵਾੜ ਕੈਂਪ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਭਜਨ ਗਾਨਾਂ ਵਾਂ"
ਤੇ ਪੰਡਤ ਮੈਨੂੰ ਦੋਵੇ ਵੇਲੇ ਰੋਟੀ ਖਵਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ"
ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕੌਣ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।
'ਅਥਰੂਡਾਇਰੀ' ਪਾਠ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਿਖੋ।
- (h) 'ਪੇਸੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ ਡਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਉਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ?
- (i) ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁਲਫੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖਵਾ ਸਕਦਾ।
- (j) ਭੁਆ ਨੇ ਲੇਖਕ (ਭਤੀਜੇ) ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ।

20. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤੱਰ 100-125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ : 3x5=15

- (a) 'ਵੇਈ' ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵੇਲੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ ਨੇ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਬੇ ਨੇ ਘਰਬਾਰ ਹੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ।
- (b) ਸ੍ਰ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ "ਮੇਰੇ ਦਾਦੀ ਦੀ" ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਾਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿੱਠੇ-ਮਿੱਠੇ ਵਹਿਮਾ ਭਰਮਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ, ਉਹ ਮਿੱਠੇ-ਮਿੱਠੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਹੜੇ ਸਨ ?
- (c) 'ਭਾਈ ਘਨੂਈਆ ਜੀ' ਇਕਾਂਗ ਦਾ ਵਿੱਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ ?

21. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤੱਰ 150-175 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ : 8x2=16

- (a) ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ ਦੇ 'ਗੀਤ ਪੰਜਾਬ' ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (b) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੇਡੀਉ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਹੜੀਆ ਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ :

22. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਲਗਭਗ 200 ਸ਼ਬਦਾ ਭਾਵਪੂਰਤ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 10
- (a) ਮਿਠਤੁ ਨਿਵੀ ਨਾਨਕਾ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆ ਤਤੁ।
 (b) ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ।
 (c) ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਸਥਾਨ।
 (d) ਨਸ਼ਾ ਬੰਦੀ।

23. ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਕੇ ਧਾਰਮਕ ਅਦਾਰਿਆ ਵੱਲੋਂ ਬੇ ਲੋੜੇ ਲਾਊਡ ਸਮੀਪਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰੋ। 6

ਜਾਂ

ਸੈਮਸੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਨਵਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਸੈੱਟ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ। ਜਾਂ ਤਾਉਸ ਦੀ ਧੁਰੰਸਤ ਕਰੋ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੈੱਟ ਹੀ ਬਦਲ ਦੇਵੋ। ਇਹ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਕਰਵਾ ਦੇਵੋ।

ਵਿਕਲਪ-I

(ਅਨੁਵਾਦ)

24. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 100-125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ : 3x5=15
- (a) ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦਰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਹਿਰਦ ਪਰੰਪਰਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ 100-125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
 (b) ਅੱਜ ਵਸਤੂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਲਈ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ 100-125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
 (c) ਕਿਸੇ ਮੌਖਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ?

ਜਾਂ

ਵਿਕਲਪ-II

(ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ)

- (a) ਸਿਨੇਮਾ ਵੱਧੇਰੇ ਕਲਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੈਰਾ ਲਿਖੋ। 3x5=15
 (b) ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੈਰਾ ਲਿਖੋ।
 (c) ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰਸਤੇ ਬੀਚ ਤੇ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗ ਦਾਨ ਹੈ।

- o O o -

